

Száma: 24-27/2008.

Előkészítők: Dombi György Ügyrendi és Igazgatási
Bizottság elnöke, Dr. Kiss Imre aljegyző
Az előterjesztés törvényességi ellenőrzője:
Szűcsné dr. Sebestyén Irén jegyző

ELŐTERJESZTÉS

a természeti és történeti látnivalók közvetlen környezetének rehabilitációjára, kunhalmok
rendbetételére kiírt pályázatban való részvételre

Hajdúnánás Városi Önkormányzat Képviselő-testülete a 348/2008. (X. 16.) számú Képviselő-testületi Határozatában úgy döntött, hogy a Hajdúnánás közigazgatási területén lévő kunhalmok természeti értékének megóvása, valamint megmentésük kapcsán szükségesnek tartja egy intézkedési terv elfogadását. Az intézkedési tervet a képviselő-testület a 389/2008. (XI. 20.) számú Képviselő-testületi Határozatával elfogadta.

2008. november 28-án munkaértekezletet hívtam össze, melynek tárgya volt az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program „A Megújuló Vidék Útján” a „Vidéki örökség megőrzése” cím alatt megjelent pályázaton való részvétel.

A Hajdúnánás Városi Önkormányzat Képviselő-testületének 2008 november 20-i ülésén megfogalmazódott, illetve a lefolytatott egyeztetések során is körvonalazódott a nevezett pályázaton való részvétel lehetősége. A pályázat alapján lehetőség van a település külterületén lévő, „természeti és történelmi látnivalók közvetlen környezetének rehabilitációjára, pl. a kunhalmok környezetének rendbetételére”. A pályázati kiírás megtalálható a www.mvh.gov.hu weboldalon a közlemények rovat 135/2008. sz. pályázati kiírás alatt. A pályázat benyújtásának határideje: 2009. január 10.

Az egyeztetések során felmerült annak a lehetősége is, hogy a pályázatot a Ligetszépe Természetbarát Egyesület (4080 Hajdúnánás Köztársaság tér 6. szám vezető: Szólláth Zoltán) nyújtaná be, aki jogosult az elnyert pályázati összeg 100 % -os lehívására. Később ez az esetleges nehézségek miatt átgondolásra került, azzal, hogy a pályázó Hajdúnánás Városi Önkormányzat legyen. Ez esetben a támogatottság 80 %-os lehet.

A 2008. november 28-án megtartott előzetes megbeszélésen megállapítást nyert, hogy reálisan 2 db kunhalom (kurgán), rehabilitációja vonatkozásában nyújtható be pályázat. Tekintettel arra, hogy a hajdúnánási kunhalmok egy kivétellel (Köves-halom) magántulajdonban vannak, így a beruházás megvalósításához be kellene szerezni a tulajdonosok beleegyező nyilatkozatát, mely az előzetes tájékozódás alapján csak két halom, a Köves- és a Fekete-halom vonatkozásában látszott reálisnak.

- **Köves-halom** Hajdúnánás 01080/9. hrsz. alatt található, 1 ha területen. A területre földhasználati jog van bejegyezve hajdúnánási Béke Termelőszövetkezetnek, mely műemlékvédelmi oltalom alatt áll. A terület állami tulajdonba vétele folyamatban van.

- **Fekete-halom** a hajdúnánási 0343/42, 0343/44 hrsz-ú ingatlan Varga Balázs Hajdúnánás Ady E. krt. 41. sz. és a hajdúnánási 0343/43. hrsz-ú ingatlan Varga Sándor és neje Varga Sándorné Hajdúnánás Hunyadi út 62. sz. alatt lakosok tulajdonában van.

Az előzetes megbeszélések során újabb gondolatok merültek fel az esetleges megvalósítani kívánt beruházásokkal kapcsolatban, melyek túlhaladják az eredeti elképzeléseket, illetve azokat a felhatalmazásokat, melyeket az Egyeztető fórumtól kaptam. Az Egyeztető fórum ülésén a kunhalmok ügyén túl felmerült a tematikus túraútvonalnak, a csőszkunyhók felújításának és a vizitúra fogadóállomás felújításának a gondolata is. Ez utóbbi a fentebb megjelölt pályázat keretébe nem illeszthető be, illetve az Egyeztető Fórum által jóváhagyott pályázati író sem vállalta a pályázat elkészítését.

A felmerült pályázati lehetőségekről az alábbi áttekintést adom:

1./ Kunhalmok környezetének rendbetétele, rehabilitációja:

Köves-halom: A kurgánon Árpádkori település maradványa található, az egyik legértékesebb régészeti lelőhely a megyében. Régészeti feltárása még nem történt meg. A halom erősen roncsolt, megmentése érdekében rehabilitációja elengedhetetlen.

A terület (1 ha) jelenleg szántó művelési ágban van. A rehabilitáció a terület ősgyepvel történő bevetése, művelési ág megváltoztatásával történne. A területre helyi, kultúrtörténeti, és természetvédelmi értékét bemutató (magyar, angol, német, lengyel nyelvű) információs tábla lenne kihelyezve. A terület az un. „böszörményi országút” jelenleg dűlőút mellett található, így oda út kialakítása nem szükséges.

A megbeszélésen, ahol többek közt jelen voltak a Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság munkatársai elmondták, hogy a hely természetvédelmi értékének megőrzési szempontjából ezt a lehetőséget tartják célszerűnek megvalósítani. Felmerült még azonban padok, esőbeálló, szemetes edények kihelyezésének lehetősége is.

A terület használója továbbra is a hajdúnánási Béke Termelőszövetkezet maradna, aki a földtámogatást a területre továbbra is igénybe venné és vállalta a terület állagának megőrzését (kaszálását).

Fekete-halom: A hajdúnánási halmok közül az egyik legszebb, és legjobban fennmaradt halmok egyike. A halom és a környezetében lévő szántóterület 1881-től, majd 1992-től újra a Varga család tulajdonában van. A család mindig szem előtt tartotta a halom megóvását, így a beruházás megvalósításához a hozzájárulásukat megadták. A halom palástja nem áll művelés alatt, azt fű borítja. A beruházás során célszerű lenne, azonban legalább 2 m szélességben további védőtávolság kialakítása, melyet ősgyepvel vetnénk be. A tulajdonosok vállalták a terület kultúrállapotának fenntartását.

A hely megjelölésére az előzőekben leírt információs tábla kihelyezésére kerülne sor. (Az erről készült rajzot jelen előterjesztéshez *mellékelem.*) A halom a Polgár-Hajdúnánást összekötő útról, beton és föld dűlőutakon közelíthető meg, közvetlen mellette gyeppel, rét művelési ágú terület terül el, így további út kialakítása nem szükséges. Turisztikai hasznosítása során kirándulóhely is kialakítható környezetében. Itt is felmerült padok, esőbeálló, szemetes edények kihelyezésének lehetősége is.

Az időközben folytatott egyeztetések során azonban kiderült, hogy a Fekete-halom körülötti földterület tulajdonjogi helyzete nem tisztázott, az abban bekövetkező esetleges változások várhatóan nem rendezhetők a pályázat beadásáig.

A pályázati cél megvalósítása vonatkozásában az ADITUS Tanácsadó Zrt-től is (pályázatíró cég) érdeklődtem, melynek során azt a tájékoztatást kaptam, hogy annak nyeresi esélye minimális, tekintettel arra, hogy a pályázatok ún. pontozásos bírálaton esnek keresztül, és az általunk a halmok környezetében elvégzendő beruházások pontértéke kevés.

Ezek, illetve a Dr. Éles András polgármester úrral folytatott egyeztetésem alapján meggondolásra javaslom a tisztelt képviselő-testületnek, hogy a két halom ügyében tekintsen el a halom közvetlen környezetének rehabilitációja kapcsán a pályázat beadásától és – tekintve annak sokkal egyszerűbb voltát – valósítsa meg saját erőből, figyelembe véve annak kis anyagi igényét is.

Az előkészítés során árajánlatokat kértem a tájékoztató táblák elkészítése és a gyepesítés költségei vonatkozásában, melyekről az alábbiakban tájékoztatom a képviselő-testületet:

- 1 db mellékelt rajz szerinti fából készült tájékoztató tábla 20.000,- Ft (Áfás ár)
- 1 db mindkét oldalán feliratozott információs tábla, 10.000,- Ft (Áfás ár)
- 1 ha fűmag elvetése, földmunka: 19.000,- Ft + ÁFA
- 1 kg ősgyep fűmag (veresnadrág csenkesz): 3.000,- Ft + ÁFA. (kb. 40 kg szükséges).

(A beruházások költsége a két halomnál, az előzetesen beszerzett árajánlatok alapján bruttó: 226.800,- Ft.)

Az egyeztetések során további, a pályázattal történő beruházások megvalósításának lehetősége merült fel:

2./ Hajdúnánási túraútvonal:

Kiinduló pont a főter, erődtemplom, Kossuth u., Ady E. krt., Kiss Ernő úton át Csepűs szőlő (csőszkunyhók), a szőlőskertből délre haladva a dűlőn át a Rác dombig. Innen a régi „országúton” a Zajgató csárda helyszínét érintve a Köves-halomig, Rózsás csárda helyét érintve a Nagyvidi-halom, innen földúton a víztározó vízi világa, majd a csónakház, innen a kendereskert érintésével az Újszőlő csőszkunyhó, innen az utat a Polgári út mentén folytatni a honfoglalási ásatások színhelyére, az út másik oldalán a Fürj-halom, az autópályán át a Fekete-halom, innen a Zöld-halom érintésével a végponthoz, a templom dombhoz lehet jutni. Majd a keleti-főcsatorna pontján az utat visszavezetni a városba, mely a vízi túra fogadó állomáson át a fürdőhöz vezet.

A pályázat keretében lehetőség van az útvonal, a helyi természeti, történelmi és kulturális értékek bemutatásáról szóló táblák elhelyezésére és készítésére.

- kb. 30 db. szükséges útbaigazító tábla (bruttó 7.000,- Ft/db.)
- kb. 15 db. bemutató tábla (bruttó 30.000,- Ft/db.)

3./ Vizitúra fogadó állomás: (külön pályázat)

A vizitúra fogadó állomás a Keleti-főcsatorna bal partján található, a fürdő irányából önkormányzati dűlőúton közelíthető meg. Az épület önkormányzati tulajdonban van. Új építésű, azonban közművekkel (víz, villanyáram, mellékhelyiségek) ellátva nincs, ennek alapján a kihasználtsága sem megfelelő. A túraútvonalba történő beillesztése alapján talán lenne lehetőség arra, hogy az épület megfelelő közmű ellátottsága megtörténjen, és az épület funkcióját betöltse. Szükséges lenne, 10 db csónak megvásárlására, csónaktároló kiépítésére, valamint 10 db kerékpárra, melyekkel a túraútvonal bejárható. A feladat ellátásához szezonálisan egy személy alkalmazása mindenképpen indokolt. (A témában külön képviselői indítvány született.)

4./ A szőlőskerti csőszházak:

Jelen pályázati keretbe beilleszthető lenne 3 önkormányzati tulajdonú szőlőskerti csőszház felújítása is.

Buckó József képviselőtársam tájékoztatása szerint az 1870-es években a város szőlőskertjeiben összesen nyolc csőszház épült a város költségén és a tulajdonában lévő parcellákon.

Ezek a kétosztatú, nádhéjazatú, arccal a város felé tekintő csőszhajlékok a népi építészet archaikus emlékei, mivel alaprajzukban, tüzelőberendezéseik tekintetében a középkori magyar háztípus emlékét őrzik.

Az 1990-es évek elején pusztulásuk tragikus méreteket öltött. Az utolsó pillanatban azonban sikerült a még meglévőket (négy darabot) megmenteni. Teljes felújításuk, szakmailag ellenőrzött berendezésük 1992-ben valósult meg, melynek eredményeként a Csepűs-szőlőben lévő három építmény országos védettséget is kapott.

Az azóta eltelt 16 évben azonban a szakszerűtlen kezelés, a tűzoltás-szerű beavatkozások miatt mára ismét leromlott állapotba jutottak, különösen is a szőlőskert déli oldalán álló csőszház.

A fentiek miatt teljes, átfogó felújításuk ismételten sürgető, amint az is, hogy a népi építészeti értékeket végre bekapcsolhassuk a város kulturális, idegenforgalmi vérkeringésébe. A pályázati úton elnyerhető források kitűnően és még időben segíthetnék a teljes felújításukat.

Beruházási igény:

Az épületek teljes felújítása, szakmai felmérés alapján:

- héjazat csere,
- falazatok állagmegóvása,
- tüzelőberendezések használhatóvá tétele (kemencék, nyílt tűzhelyek),
- nyílászárók felújítása.

A vázolt beruházás teljes költsége kb. 5.000.000,- Ft-ra becsülhető.

Összefoglalva a fentieket a 2009. január 10-ig beadandó pályázat vonatkozna a pályázati kiírás 1. célterülete szerint a csőszkunyhók felújítására, valamint a pályázat 3. célterülete szerint táblák készítésére és elhelyezésére.

Kérem a képviselő-testület támogatását a pályázat beadásával kapcsolatban azzal, hogy a pályázat elkészítésével javasolom megbízni a Credit 2 Kft. (4220 Hajdúböszörmény, Polgári u. 73. sz., képviselő: Feketéné Molnár Erzsébet) pályázatíró céget.

A fentiek alapján előterjesztem az alábbi

H a t á r o z a t i j a v a s l a t -ok:

- 1.) Hajdúnánás Városi Önkormányzat Képviselő-testülete elhatározza a Hajdúnánás 01080/9. hrsz. alatt található, 1 ha területen elterülő **Köves-halom** rehabilitációját, őshonos gyeppel történő betelepítését, valamint a Hajdúnánási 0343/42; 0343/44; 343/43. hrsz. alatt található **Fekete-halom** rehabilitációját.

A képviselő-testület a kötelezettséget vállal arra, hogy a beruházáshoz szükséges,- Ft-ot az önkormányzat 2009. évi költségvetésébe betervezi.

Felkéri a polgármestert, hogy a megjelölt összeg költségvetésbe történő tervezéséről és a szükséges intézkedések megtételéről gondoskodjon.

Felelős: Dr. Éles András polgármester

Határidő: 2009. január 31. (a tervezésre)
2009. május 15. (beruházás megvalósításának határideje)

- 2.) Hajdúnánás Városi Önkormányzat Képviselő-testülete úgy határoz, hogy pályázatot kíván benyújtani az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program keretében az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból nyújtandó, a vidéki örökség megőrzéséhez igénybe vehető támogatások részletes feltételeiről szóló 138/2008. (X. 18.) FVM rendelet alapján kiírt pályázati kiírásra az alábbi témakörökben:

.....

A képviselő-testület a pályázathoz szükséges Ft-os saját erőt az önkormányzat 2008. évi költségvetésének általános tartaléka terhére biztosítja.

Felkéri a polgármestert, hogy a pályázat határidőre történő benyújtásához szükséges intézkedések megtételéről gondoskodjon.

Felelős: Dr. Éles András polgármester

Határidő: 2009. január 10.

- 3.) Hajdúnánás Városi Önkormányzat Képviselő-testülete az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program „A Megújuló Vidék Útján” a „Vidéki örökség megőrzése” című pályázat elkészítésével és határidőre történő benyújtásával a-t (....., u., képviselő:) bízta meg.

Felkéri a polgármestert, hogy a pályázat elkészítésére vonatkozó szerződés megkötéséről gondoskodjon.

Felelős: Dr. Éles András polgármester

Határidő: 2008. december 31.

Hajdúnánás, 2008. december 10.

Dombi György
ÜIB elnök